

ORPHEUS'A AĞIT

OĞuz Arıcı

KİŞİLER :

ORPHEUS

EURYDİKE

1.LESBOS'LU KADIN

2.LESBOS'LU KADIN

KORO :

1.ARGONAUT'LU

2.ARGONAUTLU

3.ARGONAUT'LU

ARGONAUTLAR

SİRENLER

1.THRAKİA'LI YAŞLI

2.THRAKİA'LI YAŞLI

3.THRAKİA'LI YAŞLI

ORPHEUS'UN BABASI

HALK

NOTLAR:

1. İki kadın ve Eurydike, oyunda bir yarı-anlatıcı konumundadır. Eğer istenirse koroyu oluşturan kişileri de bu oyuncular oynayabilir.
2. Orpheus, -aksi belirtilmedikçe- sahnedeki hareketlerinde zorlanmaktadır. Eurydike ise repliği olmadığı bölümlerde anlatılanları bedeniyle imgelemektedir...

Thrakia bölgesinde kıraç bir arazi... Gece... Bir kadının ağıtı işitilir. Ses yavaş yavaş yükselir... Koro ağıtı katılır... Elinde meşalelerle 1. ve 2. Kadın sahneye girerler. Hemen arkalarından Eurydike'nin çektiği bir şarın üzerinde Orpheus gelmektedir.

Bu üç kadın Orpheus'un "parçalanmış cesedini" Lesbos adasına götürmektedirler. Sahneye geldiklerinde 1. ve 2. Kadın sağda ve solda olmak üzere dururlar. Dinlenmek için çökerler. Eurydike şarı bırakır.

Orpheus baştan aşağıya zırlara bürünmüştür. Şarın üzerine yığılmış bir haldedir. Sanki savaşın sonunda yenilgiye uğramış bir komutan... Ama daha çok, henüz kendinde olmayan biri gibi... Eurydike, sahnedeki ağıtı eşlik etmektedir.

Ağıt bir süre devam eder... Koro bir siluet halinde belirir. Kadınların ağıtı bir yandan sürerken...

KORO : Bir adam vardı, eskiden, çok eskilerden,
Bir adam vardı: Orpheus!
Liriyle sevişir gibi şarkı söyleyen, dans eden!
Orpheus! ORPHEUS!
Tanrılara denk yüreğin!
Ama bir tanrı değilsin!
Orpheus!

Asırlarca sürececek sanatın!
Ama sen etten ve kemiktensin!
İşte! Parçaladı seni halkın!
Uyan Orpheus! Uyan!
Hatırla! Dön geçmişe!
Çünkü senin yüzün hala,
Yüzün hala yeryüzünde!

EURYDİKE : Yüreğimizde kanlı ateş! Elimizde garip hüznü!
Bin sesli Orpheus!
Bin parçaya bölündü bugün!

Orpheus acı bir inilti koparır. İki kadın ağıta devam eder.

ORPHEUS : Ben, Orpheus muyum?
Orpheus muyum ben?
KORO : Altın liri ve sesiyle
Her şeyi dize getiren!
ORPHEUS : Orpheus'um ben, Orpheus!

Üzerindeki zırhlarla birlikte yere düşer.

KORO : Yedi telli lirinde
Bin bir çokluktur gezinen.
ORPHEUS : Çözün şunları üstümden.
Ah! Acı! Bütün bunlar acı veriyor bana.

Başlığımı çıkarıp atar. (Her bir zırh parçasının çıkarılması ona acı verecektir. Sanki kendi bedeninden bir parça söküyormuş gibi.) Göğsünü parçalamak istercesine zırhlarına vurur.

KORO : Savaş için bütün zırhlar!
Savaş için!
ORPHEUS : Ama, düşmanım yoktur benim!
Ben, Orpheus'um! Orpheus'um ben!
Söyleyin kadınlar! Kim giydirdi bunları bana?
Kimin için bu zırhlar?

İKİ KADIN : Halkın için.

Eurydike ağıtına devam etmektedir.

KORO : Halkın için.

2.KADIN : Halktan korunmak için.

ORPHEUS : Ah! Bedenimde acı var!
Her yanımlı sızlıyor!
Çıkarın şunları üstümden!

Bir parça daha sökiüp atar.

Söyleyin kadınlar! Bu zırhlar ne için?

Halk düşmanım mı ki benim?

İKİ KADIN : Seni anlamadılar, Orpheus!
Seni hiç anlamadılar!

1.KADIN : Altın telli lirine vurdukça sen,

2.KADIN : Onlar, senin halkın Orpheus,

1.KADIN : Kendinden geçirdi tekmi birden!

2.KADIN : Şarap gibi, afyon gibi
Salardın büyüülü sesini
Onların damarlarına.

1.KADIN : Ama onlar şarap isterdi yinede,

2.KADIN : Onlar afyon isterdi.

1.KADIN : Sense onlara vermezdin istediklerini.

2.KADIN : Bu yüzden işte sırf,

1.KADIN : Anlamadılar senin büyüülü lirini

2.KADIN : Ne de sesindeki sihri!

ORPHEUS : Yine de savaşmam gerekmiyor onlarla!
Çıkarın şu zırhları!
İhtiyacım yok bütün bunlara.

Bir parça daha sökiüp atar.

EURYDİKE : Yüreğimizde kanlı ateş! Elimizde garip hüznü!

Bin sesli Orpheus,

Bin parçaya bölündü bugün.

ORPHEUS : Ah! Peki nedendir bu acı?
Etimde ateşler dolanıyor sanki.
Acı var bedenimde!

İKİ KADIN : Acı! Acı!
Anlamadı seni halkın,
Bu yüzdendir bu acı!

EURYDİKE : Aslanlar, kuşlar,
Tekmil hayvanlar
Hatta ağaçlar bile
Sessizce dans ederdi bütün doğa,
O, dokununca lirine.

1.KADIN : Ama insanoğlu bu işte,
Ne de olsa titan soyu.

2.KADIN : Etten bedeni titan külü,
İçinde Dionysos ruhu.

1.KADIN : Çıkmak ister bir yandan bedeninden
Ama başaramaz hiçbir zaman bunu.

2.KADIN : İşte Orpheus! Senin halkın bu!

KORO : Halk! Halk!

EURYDİKE : Yüreğimizde kanlı ateş! Elimizde garip hüznü!
Bin sesli Orpheus,
Bin parçaya bölündü bugün.
Doğadan aldığı sanatını,
Doğaya geri verdi bugün.
Nasıl dağılmışsa evrene
Doğanın bin bir çokluğu
Kendi halkı da öyle dağıttı Orpheus' u.
Parçaladı onu.

*Orpheus, korkunç bir çılgılık atar. Üzerindekilerden bir parça daha koparıp
atar.*

1.KADIN : Bir yanı tanrı bu halkın, bir yanı insan
2.KADIN : Peki insan mı diyeceğiz yoksa tanrı mı?
1.KADIN : Yeri geldiğinde
Bağrına basar bir tanrı gibi
2.KADIN : Yeri geldiğinde köpek gibi ısırır etini.

1.KADIN : Halk bu! Parçalar sevmediği şeyi.
2.KADIN : Parçalar çok sevse de sevdiğini.
ORPHEUS : Halkım beni sever.
Bütün Thrakia sabahtan akşama beni dinler.
1.KADIN : Parçalar yine de halk.
Kendi gibi olmayan kişiyi.
2.KADIN : Halk hep yerededir.
Su gibi, kayar hep yeryüzünde.
1.KADIN : Uçamaz o gökyüzüne Orpheus,
Uçamaz gökyüzüne senin gibi.
ORPHEUS : Eurydike! Eurydike yüzüme bak!
EURYDİKE : Yüzüne bakamam Orpheus, söz verdim ölüme,
Eğer bakarsam, yok olurum ben.
Bir daha ulaşamam sesine.
ORPHEUS : O halde sesinle cevap ver bana!
Bir tanrı mıyım ben, bir ölümlü mü yoksa!
EURYDİKE : Ölümlü bir tanrısın sen!
Bir tanrı: öldükçe yeniden dirilen!
Ölümü yıkmak içindi senin sesin
Ölümü öldürmek içindi altın telli lirin.
ORPHEUS : Bir insanım, ben bir tanrıyım.
Bir insan-tanrıyım ben.
Ah! Çıkarın şunları üstümden! Çıkarın!
Bu lanet olası zırhlar bana acı veriyor.

Çılgınlık kopararak üzerindeki atar. Yarı çıplak kalmıştır.

Kimseyi öldürmedim ben.
Saygısızlık etmedim, ne Olympos'un sahiplerine
Ne de bir ölümlüye.
Orpheus'um ben yalnızca. Orpheus'um ben.
Sözleriyle uyuşturan, büyü saçan her yere.
Yüz başlı canavarları dize getiririm sesimle.
Ve altın lirimle, tek mil hayvanları esir ederim kendime
Altın lirimle! Altın Lirim!
Lirim? Lirim nerede benim?
1.KADIN : Artık yok ona dokunacak bir elin!

2.KADIN : Artık yok altın telli lirin!
1.KADIN : Paramparça etti seni halkın

Orpheus acı bir çığlık koparır. Çöker. Ağıt başlar.

EURYDİKE : Yüreğimizde kanlı ateş! Elimizde garip hüznü!

Bin sesli Orpheus,
Bin parçaya bölündü bugün.

1.KADIN : Çekmediği acı kalmadı onun
2.KADIN : Çekmediği acı kalmadı Orpheus'un.

1.KADIN : Bu en sonuncusu.

2.KADIN : En sonu mu?

1.KADIN : Tanrılardan başka kim bilebilir bunu?

2.KADIN : Thrakia'nın mainadları,

1.KADIN : Thrakia'nın gözü dönmüş insanları

2.KADIN : Parçaladılar onu.

1.KADIN : Parçaladılar bedenini

2.KADIN : Parçaladılar etini.

1.KADIN : Bin parçaya ayırdılar dans eden bedenini

2.KADIN : Bin parçaya ayırdılar lir çalan ellerini.

EURYDİKE : Yüreğimizde kanlı ateş! Elimizde garip hüznü!

Bin sesli Orpheus,
Bin parçaya bölündü bugün.

Orpheus parçalanıyormuş gibi bağıırır. Eurydike ağıtı devam eder.

ORPHEUS : Orpheus'um ben, Orpheus!

Dize getirdim her şeyi.

Lirimle ve sesimle.

Ne düşüncem varsa hayalimde,

Gerçek ettim hepsini.

Bir yandan şarkı söyledim,

İlham verdim ozanlara anam Kalliope gibi,

Bir yandan da dans ettim ben,

Irmak başlarındaki nymphalar misali.

Ama şimdi ne oldu bedenime?

Etim ayrılmış gibi kemiklerimden.

Erysikhton gibi aç, yedikçe doymayan bin kurt,
Bin yerimden ısırıyor sanki beni!
Söyleyin bana kadınlar!
Kimin içirse bu zırhlar,
Onlar mı yapıyor bana bu işkenceyi?

1.KADIN : Duymuyor Orpheus bizi!

2.KADIN : Orpheus anlamıyor bizi!

EURYDİKE : Acı çekiyor o!

Acı çekiyor yalnızca, benim gibi.

Ağıt yüksek sesle söylenmeye başlar. Orpheus; Eurydike ve kadınların oluşturduğu bir üçgenin arasında bağıarak, acı çekerek sürünmektedir. Kadınlar ağıtlarını kesip konuşmaya başladıklarında bu üçgenin ortasında bir cenin halini alır.

KORO : Bütün Thrakia illerinde şimdi

Bir destan anlatılıyor.

Bütün ozanlar bir ağız,

Dinleyeni ağlatıyor.

2.KADIN : Orpheus'u anlatıyor hepsi,

Duymayan kalmadı artık

Onun çektiklerini.

1.KADIN : Babası, Orpheus'un, Thrakia illerinin yüce kralı,

Oiagrus, bütün nehirlerin tanrısı.

Bazen coşar, kızar; alır gümüş rengini,

Bazen de geçer, durur öfkesi,

Giyer sırtına o zaman, gökyüzünün mavisini.

EURYDİKE : Yüzündeki güzel rengi nereden aldı Orpheus?

İçindeki coşkuyu nereden kaptı O?

2.KADIN : Döl verdi ona babası, bütün nehirlerin tanrısı!

1.KADIN : Dokuz Musa'dan biriydi onun anası,

Şairlere ilham gönderen, güzel yüzlü Kalliope,

O yazdırırdı ozanlara o büyük destanları.

2.KADIN : Yine de en yüce destanını,

Vermedi kimseye,

Kendi rahminde sakladı Kalliope.

Ve en kutsal ilhamını kendi rahmine akıttı böylece.

EURYDİKE : Binlerce güzel sesi nereden aldı Orpheus?

Nasıl ulaştı o, doğanın bin bir sesine?

1.KADIN : Anasının rahminde.

2.KADIN : Şiirin içinde, Kalliope'de!

1.KADIN : Orpheus aşk!

2.KADIN : Orpheus ışık!

1.KADIN : Uysal bir cenin Orpheus, anasının içinde!

Eurydike göbeğinin bittiği yeri kavrar, sıkır. Yüzünde mutluluk.

2.KADIN : Ne bir sızı,

1.KADIN : Ne bir acı.

2.KADIN : Ve bir gün anladı Kalliope, Orpheus'un çıkacağını.

1.KADIN : Kutsal bir sıvı aktı önce, tıpkı altın sarısı.

2.KADIN : Ve işte çıktı Orpheus, ışığa boğdu ortalığı.

1.KADIN : Güneşin atları kıskandı biranda, şaşırdılar yollarını.

2.KADIN : Ama sonra anladılar, tanıdılar yeni gelen çocuğu.

1.KADIN : Orpheus'tu bu, Orpheus!

2.KADIN : Şiirin ve coşkunun oğlu!

Eurydike, görünmeyen bir bebeği kucığında taşımaktadır. Bir ninni mırıldanır.

1.KADIN : Yedi kere yıkandı o babasının nehrinde.

2.KADIN : Yedi kere arındı o annesinin sütünde.

1.KADIN : Yedi kutsal sözcük verdi anası Kalliope,

2.KADIN : Yedi kutsal pınar açtı babası onun şerefine.

1.KADIN : Ve Apollo, sanatın ve aklın koruyucusu,

Duyar duymaz Orpheus'un doğduğunu.

Uçtu geldi hemen, kundaktaki bebeğin yanına.

Oksadı önce saçlarını sonra da öptü Orpheus'u alnından.

2.KADIN : Bağrına bastı bebeği, sanki kendi oğluymuş gibi.

1.KADIN : Ve o gün Apollo değerli bir hediye verdi Orpheus'a.

Her yanı altından, yedi telli bir lir astı bebeğin kundağına.

2.Kadın, şarın arkasında duran bir liri alır. Yerde duran Orpheus'a verir.

- 2.KADIN : Böylesi bir lir, Apollo'da var bir,
Bir de Zeus'un oğlu Amphion'da.
- 1.KADIN : Yedi kapılı sur dikilmiş,
Thebai kentine zamanında,
Derler ki Amphion'un liri için yapılmış,
Onun yedi telli liri hatırına.
- 2.KADIN : Bak, hatır bilmiş Thebai halkı,
Sevmişler demek ki Amphion'u.
Oysa Trakya'nın insanı,
Ne yedi telli lir saydı, ne yedi kapılı şehir yaptı.
Parçaladı yalnızca kendi eliyle Orpheus'u.
- 1.KADIN : Demek daha büyüktü Thebai'den,
Thrakia'nın Orpheus'a saygısı.
- 2.KADIN : Onu parçalayacak kadar büyük.
- 1.KADIN : Onu parçalayacak kadar.

Eurydike, çocuğu şara koyar ve bir beşik gibi sallar, bu arada ninniye devam etmektedir. Orpheus, liriyle oynar.

- 2.KADIN : Musa'lar geldi sonra,
Kutsamak için çocuğu.
Euterpe, Terpsikhore, Srato ve Thalia,
Melpomene ile Polymnie de vardı yanlarında
Hepsi de en değerli armağanları neyse,
Kendi sanatları içinde,
Taktılar onu Orpheus'un kundağına.
- 1.KADIN : Euterpe, coşkun şiirler verdi ona.
Gecenin gümüş kaplı arabası yol alınca ufukta,
Ve gece yıldızları uyandırıp parlatınca,
Savuracaktı bu sözleri Orpheus etrafa.
- 2.KADIN : En değerlisi de Terpsikhone'nin verdiği:
Dans etmenin güzelliği.
Orpheus hep koynunda saklayacaktı bu hediyeyi,

Orpheus ayağa kalkar, yavaşça dans etmeye başlar. Bir süre sonra gücü tükenir, düşer.

- 1.KADIN : Ah! Ne çok isterdi şimdi dans etmeyi.
ORPHEUS : Ayaklarım! Ayaklarımı hissedemiyorum!
Yalvarırım size kadınlar, söyleyin,
Halk ne yaptı ayaklarıma?
Nasıl bir büyüdür bu?
Niçin kalkamıyorum ayağa?
2.KADIN : Orpheus duymuyor bizi!
1.KADIN : Duymak istemiyor gerçeği.
EURYDİKE : Acı çekiyor yalnızca,
Acı çekiyor o benim gibi.

Üç kadın ağıta başlar. Orpheus, bir süre ayağa kalkmaya çalışır. Başarır, ancak zorlanmaktadır.

- KORO : Bütün Thrakia illerinde şimdi
Bir destan anlatılıyor.
Bütün ozanlar bir ağız,
Dinleyeni ağlatıyor.
2.KADIN : Orpheus'u anlatıyor hepsi,
Duymayan kalmadı artık
Senin çektiklerini.
ORPHEUS : Benim için ne diyorlar?
Bilmek isterim,
Benden nasıl söz ettiklerini.
1.KADIN : Bin bir güzel tasvirle
Seni canlandırıyorlar önce
Dinleyenin gözünde.
EURYDİKE : Senin saçlarını, güzel yüzünü
Bulutlar kadar yumuşak,
Bir yılan gibi kıvrak bedenini.
Sonra anlatıyorlar işte,
Senin sihirli müziğini, bin bir sesini,
Nasıl dansettiğini altın telli lirlerle.
ORPHEUS : Ya benim yaptıklarım, başarılarım, aşklarım?

2.KADIN : Tabi ki. Ozanın yaptığı tasvirler bitince,
Başlıyor anlatmaya Argonaut'lar seferini.

ORPHEUS : Argonaut'lar! Evet! Hatırlıyorum!
Unutmamışım hiçbir şeyi!
Geniş karınlı bir gemiyle yola çıkmıştk.
Herakles, Iason ve daha bir çok yiğit kişi,
Evet ya, Theseus da vardı bizimle.
Asılıyorduk küreklere,
Rüzgar da yardım ediyordu bize,
Şişiriyordu yelkenlerimizi.
Gidiyorduk altın postu almaya hızla
Gidiyorduk yüreğimizdeki heyecanla
Hatırlıyorum daha dün gibi
Hatırlıyorum her şeyi.

EURYDİKE : Peki Medeia'nın öz kardeşini,
Sırf babasından kurtulmak için
Hatırlıyor musun paramparça edişini?

ORPHEUS : Böyle bir vahşet nasıl aklımdan çıkabilir ki?
Çok çabaladım, engel olmak için!
Ancak o büyücü, habis kadın,
Bir anda Tartaros'a gönderiverdi kardeşini.
Kötüye kullandı sanatını.
Fakat başımıza gelenler bunlar değildi yalnızca
Daha nice acılar gördü Argo gemisi.
Nice dertler yaşadı bu macerada.
Yine de yılmadık biz, Argo'nun yiğitleri en korkunç canavarları bile
Yere serecek güçteydi.
Ama başımıza gelenlerin en sonuncusu, en büyüğü oldu.
Nice güçlü kollar aciz kaldı karşısında,
Yerinden bile oynamadı, onca kan dökmüş keskin mızraklar.
İşte, Sirenler'di bunlar, duymuştum daha önce seslerini,
Kadın başlı, kuş kanatlı, çirkin sesli yaratıklar,
Sicilya'nın kayalıklarında pusu kuruyorlardı.
Oradan geçen bir gemiyi görünce Sirenlerden biri,
Tez basıyordu korkunç çığlığını, duyuruyordu diğerlerine sesini.
İşte bu Sirenler'in kurbanı olmuştu,
Yurduna dönmek isteyen nice denizci.

Bizim gemimiz de yaklaştığında tam Sicilya'nın kayalıklarına,
Uyardım gemidekileri:

ORPHEUS : “Dostlar, kahraman insanlar!
Dinleyin beni, kulak verin sözlerime.
Birazdan ulaşacağız Sicilya yakınlarına,
Hepimiz biliyoruz ki, kuş kanatlı Sirenler yaşıyor orada.
Kimin kulaklarından sızarsa onların çılgınlıkları,
O vakit unuttur o adam çocuklarını, karısını ve yurdunu,
Ve en önemlisi de artık bilemez kim olduğunu.
Bu yüzden işte dostlar,
Kim, zaferle dönüp yurduna,
Yeniden sarılmak istiyorsa karısına
Ve kim geceleri rüyasında sevdiklerini görüyorsa
Ve yeniden basmak istiyorsa, vatanının toprağına
Tıkasın kulaklarını, duymasın onları.”

1.ARGONAUT'LU :

“Ama Orpheus, söylediklerine göre
Bir ırmağın şırıltısı kadar güzelmiş Sirenler'in çılgınlıkları”

2.ARGONAUT'LU :

“İnsanı büyülemiş, senin şarkıların gibi,”

3.ARGONAUT'LU :

“Senin korkunç çılgılık dediğin, büyüleyip beni, sarhoş edecekse eğer,
Dinlemek isterim o zaman Sirenleri.”

ORPHEUS : Dinle Herakles,
Herkes bilir senin acı kuvvetini.
Ben de duydum, kahramanlıklarını,
Nice canavarlarla alay ettiğini.
Ama bu kez kulak ver bana,
Bu benim sanatım, biliyorum,
Kötü diyorum işte Sirenler'in sesi.
Ve sizler kahraman yiğitler,
Kutsal Argo gemisinin
Elli küreğini çeken şişkin bilekliler
Ben biliyorum diyorum, bu benim sanatım,
Bedenimin bir parçası onlar,
İyi bilirim ben müziği ve doğadaki bin bir sesi

Eğer bir sanat unutturuyorsa insana kimliğini,
Nerede yaşıyor, ne yapıyor,
Unutturuyorsa eğer bu sanat insana tüm bildiklerini
Öyleyse dostlar, söyleyin bana, böyle bir sanat iyi olabilir mi?
Nice şeyler vardır ki, acı vermeden yok eder,
İnanın bana; işte Sirenlerin sesleri de bunlardan biri.

BİR ARGONAUT'LU :

Güzel konuşuyorsun Orpheus,
Aklı olan her ölümlü, boyun eğecektir bunlara
Fakat ben bir sabah dinledim seni.
Gül yanaklı Şafak, güneşin atlarını daha yeni salmıştı ki
İlahi bir ses uyandırdı beni.
Önce Hypnos'un oyunlarından biri sandım.
Ancak çok geçmedi, uyandığımı anladım.
İğneli bir fıçıdan nasıl çıkarsa insan,
İşte öyle fırladım yatağımdan.
Öyle çok merak ediyordum ki bu sesin kaynağını,
Bütün bedenimi kapladı, bu ilahi sesi bulma isteği.
Tez koşup, çıktım güverteye.
Bütün gece bağırıp yorgun düşen Posedion.
Derin bir uykunun içindeydi.
Biz de uyandırmamak için Posedion'un sönmüş öfkesini
Sessizce yürütüyorduk gemimizi.
İşte böyle giderken gemimiz,
Parmaklarının ucunda yürüyen bir insan gibi
Tam geminin burnunda oturmuş halde gördüm seni.
Gözlerim vazifesini unuttu sandım önce
Fakat tez anladım gerçeği,
-Olympos'un hakimi yüce Zeus bağışlasın beni-
Ama, inan bana o vakit tanrı sandım seni.
Elinde tuttuğun lirine öyle bir sihirle vuruyordun ki
Bir ölümlü çıkaramazdı, böyle kutsal bir müziği.
Ve sonra, sesinle müziğine eşlik ettiğinde,
İçime anlatılmaz bir huzur doldu.
Sanki çivilemiştin beni olduğum yere.
Ve işte diz çöküp, oracıkta
Başladım, çocuklar gibi ağlamaya.

DİĞER ARGONAUT'LULAR :

Biz de dinledik Orpheus'u.

Yalan değil söylediklerin.

1.ARGONAUT'LU :

Nasıl uyuşuyorsa şarapla insanın bedeni,

2.ARGONAUT'LU :

İşte öyle büyülüyordu Orpheus da bizi.

3.ARGONAUT'LU :

İşte Orpheus, senin gibi bir ölümlünün müziği

Böylesine etkiliyor bizleri

O zaman senin sanatına çok benziyor

Adlarını andığın Sirenler'in sesleri.

ORPHEUS : Yiğit insanlar! Herakles, Iason, Theseus!

Tekmil sözlerinizle gururlandırdınız beni.

Ağzınızdan aktıkça sözleriniz,

Sanki kanatlandım da, ta Olympos'a kadar çıktım,

Ben de tanrı sandım kendimi.

Lakin bir ölümlüyüm biliyorum.

Ve kabul görmez bir ölümlünün kehanetleri.

Bu yüzden son kez uyaracağım sizleri.

Ey Argonaut'lar! Her biri birbirinden yürekli, cesur Kahramanlar!

Kulaklarınız tanık olmuş sanatıma.

O vakit, açayım size sanatımın sırrını.

Ben doğadan alırım sesimi.

Doğanın sözleridir söylediklerim.

Önce dinlerim onu iyice, kulak veririm söylediklerine,

Sonra da katılırım onun sözlerine, lirimle, müziğimle.

Ve şunu bilin ki dostlar;

Hiçbir ölümlüye zarar vermez,

Doğadan beslenen bir ölümlünün müziği.

Ancak söylüyorum yine,

Nice sanatlar vardır ki

Aykırıdır bu söylediklerime,

Aykırıdır doğanın kendisine.

Medeia'nın sanatı örneğin,

Gördük acı içinde, tanık olduk,

Öz kardeşini paramparça edişine.

Doğa üstü bir sanatı var onun,
İnsanlara zarar veriyor işte.
Medeia'nın sanatı doğaya uymuyor çünkü,
Benim sanatım ne insanları öldürüyor Medeia'nın sanatı gibi,
Ne de unutturuyor insana kimliğini Sirenlerin sesi gibi.
Şimdi son kez uyarıyorum sizleri,
Açmayın kulaklarınızı Sirenler'in sesine,
Emin olun yanılmıyorum bu kehanetimde,
Medeia'nın sanatı gibidir, Sirenlerin sesi de.

2.KADIN : İşte Orpheus böyle seslendi Argonautlar'a.

1.KADIN : Sonra Argo gemisindeki bütün yiğitler,
Asılmaya başladı kürekleri.

2.KADIN : Sessizce ilerliyordu Argo gemisi,
Sessizce ilerliyordu, kanlı kayalara doğru.

1.KADIN : Sirenler! Kadın başlı, kuş kanatlı!

2.KADIN : Uyuşturup sesleriyle, parçalarlar insanları.

1.KADIN : Bu yüzden uzundur tırnakları!

2.KADIN : Uzundur çığlıkları!

EURYDİKE : Elli kürekli Argo gemisi,
Elli yiğidin gücüyle, yaklaştı iyice,
Sirenlerin yaşadığı bu kayalık yere.
Sirenler, görünce kendilerine yaklaşan gemiyi,
Sevinç çığlıkları attılar! Başladılar dansetmeye!
Aylardan sonra ilk defa, karınları doyacaktı çünkü!
Sirenlerin uğultuları, yavaş yavaş ulaştı Argo gemisine.
Sesleri duyan her yiğit, son veriyordu kürek çekmeye.
Kimisi dondu olduğu yerde, kimisi boş gözlerle bakıyordu mavi göğe.
Geniş karınlı gemi, yitirmişti artık dümenini.
Sağa sola eğilip duruyordu, atacak gibiydi üstündekileri.
Orpheus da duyuyordu Sirenlerin seslerini,
Fakat o hala koruyordu bilincini.

ORPHEUS : Dostlar! Yiğit Argonaut'lar! Kapatın ellerinizle kulaklarınızı.

Dinlemeyin bu korkunç çığlıkları.

Kapatın! Dinlemeyin!

EURYDİKE : Ancak iş işten geçmişti.

Bütün Argo gemisi, Sirenlerin emrine girmişti.

Sirenlerin sesleri artmaktadır. Orpheus seslerden çok fazla rahatsızdır. Sonunda bağıırır. Sirenler bir an için dururlar, sonra devam ederler. Orpheus, lirini arar bulur. Lirine vurmaya ve Sirenlerin etrafında bir dans yapmaya başlar. Sirenlerin önce sesleri kesilir, sonra da yere yıkılırlar. Bütün bu sahne sırasında Eurydike anlatmaya devam eder.

- EURYDİKE : Orpheus sonunda dayanamadı.
Bütün yiğitler yitirmişti benliğini.
Sirenlerin sanatına karşı savaşıacaktı,
Savunacaktı dostlarını ve kendini.
Ne bir mızrak atacaktı, delip geçsin diye Sirenler'i,
Ne de bir kılıç sallayacaktı başlarına.
Sanatını kullanacaktı yalnızca,
Tekmil Sirenler'i öyle yenecekti.
Ve başladı Orpheus!
Yüreğinden kopan nağmeler,
Lirindeki ezgilere karıştı.
Ve Orpheus'un bu esrarlı sesleri
Yenilmez bir ordu gibi,
Sirenlerin seslerine saldırdı.
Neye uğradıklarını şaşırıldı Sirenler,
Önce kestiler çılgınlıklarını,
Sonra da atladılar denize,
Kurtulmak için Orpheus'tan.
Ama Orpheus'un nağmeleri bırakmadı peşlerini,
Keskin bir ağı gibi kapladı bedenlerini,
Ve böylece tuzlu suyun içine gömdü Orpheus, Sirenleri
- 1.KADIN : Orpheus bir kez daha kutsadı sanatını.
2.KADIN : Orpheus, kurtardı sanatıyla, gemidekileri.
EURYDİKE : Kendine gelen yiğitler, asıldılar küreklere,
Hızla uzaklaştılar oradan.
Ve başka bir tehlikeye uğramadan, ulaştılar memlekete.
- 1.KADIN : Thrakia'ya döndü Orpheus, bu maceradan sonra.
2.KADIN : Ve babasının yerine kral oldu Thrakia'ya.
1.KADIN : Kral oldu sanatının piri Orpheus.
2.KADIN : Çok sevdiği ülkesini yönetecekti şimdi.

- 1.KADIN : Lakin, vazgeçmedi o şiirinden ve lirinden.
2.KADIN : Vazgeçmedi, müziğinden ve dans etmekten.
1.KADIN : Olur mu hiç böyle kral, dans eden ve şarkı söyleyen?
2.KADIN : Olur mu hiç lirini, ülkesinden daha çok seven?
1.KADIN : Ne kılıç tutmaya var yeteneği, ne de yay germeye.
2.KADIN : Bilekleri incedir, narindir elleri kadın gibi.
1.KADIN : Emir veremez Orpheus, bağıryp çağırılmaz bir komutan gibi.
2.KADIN : Kendi üzüntüsü yapar, başkalarının derdini,
Bazen çocuklar gibi ağlar.
1.KADIN : Olur mu hiç böyle kral?
2.KADIN : Olur mu Orpheus'tan kral?
EURYDİKE : Oldu işte böyle biri,
Orpheus, her şeye rağmen kral oldu!

Orpheus şara bir taht gibi oturur.

- ORPHEUS : Halkım sevdi beni, bütün Thrakia sabahtan akşama beni dinledi.
Her gün anlattım onlara sanatımla, doğanın gerçeğini, güzelliklerini.
Gösterdim onlara, dansın ve şiirin bin türlü sihrini
Benim sanatım; ne Medeia gibi acı verir insanlara,
Ne de Sirenler gibi unutturur insana kimliğini.
Merhem oldum evet, dindirdim onların acılarını,
Yol gösterdim onlara, eski ozanların yaptığı gibi.
Söyleyin kadınlar! Bahsediyor mu şimdi Thrakia'lı bu ozanlar,
Benim yaptıklarımın, başarılarımdan?
1.KADIN : Düşmesin aklına bir şüphe Orpheus!
Argonaut'lar seferini anlatmayı bitirince ozan,
2.KADIN : Ve anlatınca diğer kahramanların başlarına geleni kısaca,
Sözü uzatmadan,
1.KADIN : Senden bahsediyor hemen ozan, senin Thrakia'ya kral oluşundan.
ORPHEUS : Peki neler anlatıyor insanlara?
Tanrılara denk mi tutuyor beni,
Yoksa yüz kızartacak hikayeler mi yakıştırıyor bana?
Nasılmış benim krallığım?
Yüzü gülmüş mü benim zamanımda halkımın?
1.KADIN : Doğrusunu istersen Orpheus,
Pek de göğüs kabartacak hikayeler değil bunlar.

ORPHEUS : Ya, demek öyle! Demek pek de iyi anlamıyorlar ismimi.

Peki doğru mu söyledikleri?

Yoksa içlerinden gelen uydurma şeyler mi hepsi?

2.KADIN : Bilirsin Orpheus, halkın ozanlarıdır bunlar,

Bizler ne kadar uzaksak yıldızlara,

Onlar da yalandan o kadar uzak dururlar.

1.KADIN : Yalnızca gerçek değildir onların sözleri,

Bir yandan gerçeği gösterirken bize,

Bir yandan da açarlar,

Gerçeğin göremediğimiz yerlerini.

ORPHEUS : Öyleyse kadınlar anlatın bana,

Neler diyor ozanlar hakkımda,

Bilmek istiyorum ben de gerçeği.

1.KADIN : Onca övgüden sonra Orpheus,

Anlatınca yaptığın onca güzelliği,

Kral oluşundan bahsediyorlar senin,

Baban yaşlanıp ta çekilmek istemiş tahtından,

Döndürememiş halkı onu, bu kararından.

Toplayıp halkı geniş bir meydana,

Şöyle seslenmiş baban onlara.

ORPHEUS'UN BABASI :

Ey Thrakia'lılar!

Ey Ares'in yurt edindiği toprakların insanları!

Thrakia'nın övündüğü nice büyük insan geldi yanıma,

Aracı göndermişsiniz onları.

Ama onlara söylediklerimi, size de bildirmek isterim.

Kararım kesindir! Bırakıyorum krallığı!

Çok savaşlar gördüm ben, ölmez zaferler kazandım,

Ve daha nice işler yaptım, burada sayacak değilim bunları.

Ama hepinizin gördüğü gibi artık yaşlandım.

Artık benim dinlenme zamanım.

Ama şüphe olmasın aklınızda,

Yerime geçecek olan oğlum,

Meziyetçe eksik değildir benden, fazlası vardır hatta.

2.KADIN : İşte böyle konuşmuş, Orpheus'un babası.

Halk da kabul etmiş, Orpheus'un krallığını.

Kadınların başları öne eğilir... Sessizlik...

ORPHEUS : Yo! Lesbos'un yiğit kadınları, ne olur susmayın!
Konuşun benimle, anlamak istiyorum.
Acı olsa da sözleriniz, yüreğim parçalansa da
Göz yaşlarımı içime atar, yine de dinlerim sizi.
Anlatın kadınlar, neler söylüyor ozanlar?
İyi bir kral mıydım ben halkın gözünde?
Yoksa lirine güzel tınılar veren
Bir insan mıydım yalnızca ben?

1.KADIN : Sen de kabul edeceksin ki Orpheus.
Lirini çok seversin sen!

ORPHEUS : Severim.

2.KADIN : Şarkı söylemeyi.

ORPHEUS : Severim.

1.KADIN : Dans etmeyi.

ORPHEUS : Severim.

2.KADIN : Ve sık sık da kırlarda gezinmeyi.

ORPHEUS: Severim, sevmemek gelmez elimden, her insan gibi.
Yemyeşil otlarıyla, mavi akan bir ırmağın başında,
Başka hiçbir şey yok ki,
Orada lir çalmak gibi mutlu etsin beni.

EURYDİKE : Orpheus! Bir gün bir pınarın başında,
Hatırlıyor musun beni nasıl etkilediğini?

ORPHEUS : Eurydike! Sevgilim!

EURYDİKE : Kendinden geçmiş bir halde,
Vuruyordun lirine.
Görmemiştin geldiğimi.
Sonra ben yanlışlıkla başınca bir zeytin dalına,
Uyandın hemen çıttırtıya,
Bıraktın elinden lirini.

Orpheus, Eurydike'nin arkasından sarılır.

ORPHEUS: Ah Eurydike! Fildişi gibi bembeyazdı tenin.

EURYDİKE : Hatırlıyor musun Orpheus,
Güneşin atları yorgun düşünceye kadar,

Sadece benim için çalmıştın lirini.

ORPHEUS : Ah Eurydike! Sevgilim! Gözlerin için her şeyi yapabilirim.

Ah Eurydike! Gözlerin! Gözlerini özledim.

1.KADIN : Ve Orpheus her gün,
Pembe yanaklı Şafak görününce gökte,
Alıp eline lirini, koşuyordu sevdiğine.

2.KADIN : Her gün! Unutup krallığını,
Ulaşıyordu Eurydike'ye.

ORPHEUS : Ey Thrakia'nın bilgeleri! Aşk bu! Anlayın beni!
Siz hiç aşık olmadınız mı?

1.YAŞLI : Ama senin görevlerin var Orpheus.
Unutuyorsun halkını.

2.YAŞLI : Yalnızca bir kadınla paylaşamazsın sanatını.

EURYDİKE : AŞK!

KORO : VE HALK!

EURYDİKE : AŞK!

KORO : VE HALK!

1.YAŞLI : İkisinin ortasında olmalıdır sanat?

2.YAŞLI : Orpheus dinle bizi.
Biliriz biz aşkın yüceliğini.
Ama sen de bilmelisin görevlerini.

3.YAŞLI : Her gün sabahtan akşama,
Bir kadınla geçiriyorsun vaktini.
İyi bir sanatı olan kişi, düşünmelidir halkını.
Ama görünen o ki; Eurydike'nin tarafına yapıyorsun tercihini.

1.YAŞLI : Ve böyle giderse eğer
Bulamazsın halkın ve aşkın arasındaki dengeyi.

ORPHEUS : Söyleyin halkıma, bağışlasınlar o zaman beni.
Ben bir kral olamazdım zaten, anladım gerçeği.
Hiçbir zaman olamadım onların istediği gibi biri.
Benim elim kılıç tutmaz, yakışmıyor ellerime mızraklar,
Parlak kalkanlar ve de zırhlar; yay geremem babam gibi.
Ben yalnızca; Eurydike'yi seviyorum ve de lirimi!
Gidin böyle söyleyin halkıma,
Affetsinler beni.

1.KADIN : İşte böyle dedi Orpheus,
Ve gönderdi habercileri.

Haberciler tez ulaştı kente.
Ulaştırdılar haberi Thrakia'nın büyüklerine.
Thrakia'nın önderleri çattılar kaşlarını, pek sevinmediler bu habere.
Hemen toplandılar, tartıştılar gün boyu,
Nasıl çözüm buluruz bu işe diye.
Sonunda yaşlılardan biri şöyle dedi:

1.YAŞLI:

Ey Thrakia'nın bilgeleri!
Tartışıp durduk sabahtan beri.
Ancak Eurydike'yi kraliçe yapmak,
Birimizin aklından geçmedi.
Neden olmasın?
Madem ki seviyor Orpheus,
Madem ki yalnızca aşkı için terk ediyor bizi.
O vakit, çağıralım Orpheus'u,
Söyleyelim ona sevdiği kadını,
Kraliçe olarak görmek istediğimizi.

2.YAŞLI:

Güzel sözler bunlar, ancak unuttuğumuz bir şey var!
Eurydike bir su perisi, ayrılamaz o pınar başlarından
Bir ölümlüyle evlenebilmesi için
Bir ölümlü olması gerekir Eurydike'nin
Ama kabul etmez Orpheus bu dileğimizi,
Bir ölümlü yapmak istemez sevdiğini.

3.YAŞLI :

Konuştuk sabahtan beri,
Elimizde başka çare yok işe.
Çağıralım Orpheus'u, açalım dileklerimizi.
Eğer ki yine de kabul etmezse,
Ne yapalım, elimizden bu kadar deyip
Bakarız o vakit başımızın çaresine.

1.KADIN :

Böyle deyip gönderdi yaşlılar, tez ayaklı habercilerini
İki haberci çabuk buldu Orpheus'un yerini.
Selamladılar onu ve güzel yüzlü Eurydike'yi.
Ve sonra anlattılar bir bir Thrakia'lı yaşlıların dileklerini.
Orpheus, kabul etti bu çağırımı,
Kendisi gidip Thrakia'ya,

Bizzat görüşmek istiyordu yaşlılarla.

ORPHEUS : Son kez!

1.KADIN : Dedi Orpheus.

ORPHEUS : Son kez gidiyorum konuşmaya.

1.KADIN : Ve alnından öptü Eurydike'yi.

2.KADIN : Eurydike aşk! Eurydike sevgi!

Eurydike, nehir başında

Güzel yüzlü bir su perisi.

1.KADIN : Öyle çok seviyordu ki Orpheus'u,

Yüreğiyle ve bedeniyle,

Her şeyi yapmaya razıydı onun için.

Ve dua etti Eurydike,

Dua etti tanrılara bir ölümlü olmak için.

EURYDİKE : Ey Olympos'un yüce tanrıları!

Ey aşkı gözeten adaletli tanrılar!

Duyun beni! Mutlu olmak istiyorum ben Orpheus'la!

Ancak ne zaman yanımda olsa kalıyor aklı hep Thrakia'da.

Onun hep yanımda olmasını istiyorum.

Ama isterim ki o da mutlu olsun benim yanımda.

Görüyorum ki, bırakamıyor Orpheus Thrakia halkını,

Yüreği benden yana olsa da söz geçiremiyor aklına.

O halde izin verin ey tanrılar! Bir ölümlü olayım ben.

Tek dileğim bu sizden.

Ayrılmasın hiç gözlerim, Orpheus'un gözlerinden.

TANRILARIN SESİ :

Duyduk dualarını Eurydike.

O kadar içten istiyorsun ki bunu,

Kabul etmemek elde değil.

Ancak son kez sormak görevimdir,

İyice düşündün mü bunu?

Artık bir ölümlü olacaksın,

Onlar gibi yaşayacaksın. Ve zamanı geldiğinde,

Kader Tanrıçaları örünce yünden kaderini,

Sen de gideceksin onlar gibi Hades'e.

EURYDİKE : Razıyım her şeye

Orpheus'un yanında olayım hep

Son sözüm budur size

- 1.KADIN : Tanrılar kabul ettiler Eurydike'nin isteğini,
Ve ölümlü yaptılar hemen bedenini.
- 2.KADIN : Eurydike, anladı artık bir ölümlü olduğunu.
Sevindi. Hemen koşup gitmek istedi Orpheus'un yanına.
Bu müjdeyi haber vermek istiyordu ona.
- 1.KADIN : Keşke ölümlü olmasaydı Eurydike.
- 2.KADIN : Keşke koşmasaydı hemen sevdiğine.
- KADINLAR : Keşke!

Kadınlar bir ağuta başlar. Eurydike, bir ölü gibi şara uzanır. Orpheus, Thrakia'lı Yaşlıların olduğu alana yönelir. Ancak Yaşlılar Orpheus'a yüz çevirirler.

- ORPHEUS : Tanrılar aşkına, neler oluyor?
Neden hepiniz susuyorsunuz?
Konuşun benimle ne olur!
Anlatın bana neler olduğunu.
Sustukça daha fazla acı veriyorsunuz bana.
Yalvarırım konuşun, bir felaket mi dolaşiyor Thrakia'nın başında?
En kötüsüne hazırım, söyleyin, bunun için mi çağırdınız beni buraya?
- YAŞLILAR : Keşke!
- 1.YAŞLI : Keşke, çaresi olmayan bir felaket dolansaydı Thrakia'nın ayaklarına!
- 2.YAŞLI : Keşke acı veren bir zehirle kaplansaydı da Thrakia,
Seni çağırılmaz olaydık buraya!
- ORPHEUS : Thrakia'nın gururları! Yaşlı bilgeler!
Sizin gibi büyük kişilerin ağzına yakışmıyor bu sözler!
Bin suçla suçlasanız da beni kabul ederim her şeyi.
Evet! Sevdim!
Hiçbir ölümlünün sevemeyeceği kadar çok sevdim Eurydike'yi!
Onun uğruna arkamda bıraktım sizleri ve bu kenti.
Son bir kez duymak istiyorsanız,
Açın kulaklarınızı ve dinleyin beni :
Vazgeçemem ondan. Bırakmayacağım.
Yer yarılrsa da bırakmayacağım Eurydike'yi.
- YAŞLILAR : Keşke!
- 1.YAŞLI : Keşke yer yarılrsa!
- 2.YAŞLI : Keşke yer yarılrsa da

- Hepimize mezar bir mezar açılrsa burada.
- ORPHEUS : Seviyorum diyorum Eurydike'yi,
Niçin anlamıyorsunuz hala!
- YAŞLILAR : Eurydike! Ah Eurydike! Ay yüzlü peri kızı!
Nasıl oldu da bir yılan, senin canını aldı!
- ORPHEUS : Sizler! Ne saçma sözler savuruyorsunuz ortalığa?
Bu sözlerin anlamı ne? Yaşlı bedenleriniz gibi,
Diliniz de mi ihtiyarladı yoksa?
- 3.YAŞLI : Eurydike, Orpheus!
- 2.YAŞLI : Sevdiğin kadın, öldü biraz önce!
- ORPHEUS : Neler söylüyor diliniz?
Eurydike ölemez.
Beni kandırmak için bir oyun mu bütün bunlar?
- 1.YAŞLI : Ne bir oyun ne de bir yalan bunlar!
- 3.YAŞLI : İki çoban getirdi şimdi,
Acı haberle birlikte gerçeği.
Bize inanmıyorsan eğer, bak!
İşte orada yatıyor sevdiğin kadının cansız bedeni.

Orpheus, Eurydike'nin yanına gider. Onu kucığına alır. Sessizce ağlamaktadır, sessizce çığlıklar atmaktadır. Kadınlar bir süre ağıt yakarlar.

- 1.YAŞLI : Sen yanından ayrılınca Orpheus,
Eurydike yalvardı tanrılara, bir ölümlü olmak için.
Ve tanrılar kabul edince isteğini,
Hemen koşup gelmek istedi o,Thrakia'ya.
- 3.YAŞLI : Senin için Orpheus!
Senin için veda etti Eurydike, ırmak başlarına.
- 1.YAŞLI : Öyle sevinçliydi ki seni hep göreceği için,
2.YAŞLI : Öyle mutluydu ki hep yanında olacağı için,
3.YAŞLI : Yeni doğan bir ceylan gibi koşuyordu ormanda.
- 2.YAŞLI : Ama ah, göremedi işte, göremedi Eurydike!
- 1.YAŞLI : Fildişi gibi beyaz bacaklarını,
Gül rengi kana bulayan çalılara aldırmadan,
Sevinçle atarken adımlarını,
- 2.YAŞLI : Ah, göremedi Eurydike, göremedi o kızıl dilli yılanı!
- 3.YAŞLI : Dolandı ayağına önce

2.YAŞLI : Sonra da alıverdi Eurydike'nin tazecik canını.

Ağıt başlar. Orpheus Eurydike'yi yere uzatır. Kalkar. Lirini alır. Bir köşede çalmaya başlar.

- 1.KADIN : Acı ile inledi Orpheus!
2.KADIN : Acı ile gürlledi gökyüzüne!
1.KADIN : Öyle bir ağıt yaktı ki Orpheus!
2.KADIN : Öyle bir ağıt yaktı ki,
1.KADIN : Bütün doğa yas tuttu, Eurydike'nin ölümüne!
2.KADIN : Dağlara çıktı Orpheus, aşkını anlattı ağaçlara.
1.KADIN : Aşkını anlattı, pınar başlarında.
2. KADIN : Aldı lirini Orpheus
Yaydı dört bir yana acısını
Nehirler kurudu, dağlar eridi.
Sarardı şafağın gül rengi yanağı
Saçlarını yoldu ağaçlar,
Tüm doğa ağladı, Eurydike'nin ardından
1.KADIN : İnmedi hiç ülkesine
İNmedi Orpheus, acılar akıttığı dağlardan
2.KADIN : Karar verdi en sonunda.
Karar verdi gitmeye, ölümler ülkesine.
1.KADIN : Alıp getirecekti Eurydike'yi.
2.KADIN : Bir Theseus'a nasip olmuş bu, bir de Herakles'e.
1.KADIN : Ama Orpheus kararlı, gidecek Hades'in ülkesine.
2.KADIN : Yerin yedi kat altına indi Orpheus, gözünde yaşlarla.
1.KADIN : Yerin yedi kat altında, Kharon karşıladı onu
Styks ırmağının başında.
2.KADIN : Anlattı Orpheus Kharon'a derdini liriyle,
Ağıtlar yaktı,
Acılı şarkılar düzdü bin bir sesiyle.
1.KADIN : Kharon,
Ölüleri Hades'e götüren bu katı yürekli sandalcı
Öyle acıdı ki Orpheus'a,
İlk defa o gün ağladı bütün ömrü boyunca,
Ve ne bir sorgu ne de para,
Tek bir söz bile etmeden aldı hemen Orpheus'u sandalına.

2.KADIN : Çabuk ulaştı Orpheus, ölülerin kralı Hades'in yanına,
Diz çöktü ve yalvardı ağıtlarla, ölülerin kralına.

1.KADIN : Öyle bir ağıt yaktı ki Orpheus,
2.KADIN : Öyle bir ağıt yaktı ki sevdiğine,
1.KADIN : Ölüm bile üzölmüştü, Eurydike'nin ölümüne.
2.KADIN : Ve ölülerin sahibi Hades, serbest bıraktı Orpheus'un sevdiğini.
Çözdü Eurydike'nin ellerindeki ölümün iplerini.

1.KADIN : Yalnız bir şartı vardı Hades'in,
Çıkıncaya kadar iki sevgili de yeryüzüne,
Bakmayacaktı Eurydike Orpheus'un yüzüne.

ORPHEUS : *(Bulunduğu yerden, sayıklar gibi)*
Bak Eurydike! İşte güneşin ışıkları!
Gözlerin gibi! Gözlerin! Gözlerini özledim!
Ne olur! Yüzüme bak Eurydike!

EURYDİKE : *(Bulunduğu yerden, sayıklar gibi)*
Bakamam, söz verdim ölüme.
Eğer bakarsam, bir daha ulaşamam sesine.

*Sessizlik. Kadınlar ellerindeki bastonları ağıta başlayacaklarmış gibi –
söyledikleri ağıtın ritmiyle- yere vururlar.*

1.KADIN : Bir daha hiç bakamadı Orpheus'un yüzüne.
2.KADIN : Bir daha hiç ulaşamadı onun sesine.
1.KADIN : İkinci kez öldü Eurydike!
2.KADIN : İkinci kez veda etti yeryüzüne!

*Orpheus bir çığlık koparır. Dizlerinin üstüne çöker. Elindeki lir düşer. Acı
çekmektedir, inlemektedir, ayağa kalkar, yürümeye çalışmaktadır. Kalabalık insan
sesleri duyulur. Kadınlar, yerdeki zırh parçalarını Orpheus'a giydirmeye çalışırlar.
Orpheus edilgendir, sözleri bir sayıklama gibidir. Eurydike'nin ölü bedeni
sahnededir. Koro, silahlanmış vaziyette kızgın "halk"ı oynar.*

2.KADIN : Orpheus giy şunları, bir söylencedir yayıldı halkın ağzında.
HALK : Hiç mi saygısı yok bu adamın tanrılara?!

1.KADIN : Orpheus tanrılara inanmıyor, diyorlar.
2.KADIN : Kabul etsin artık ölümü, diyorlar.
ORPHEUS : Bırakın beni.

- 1.KADIN : Giy şunları Orpheus, savun kendini.
2.KADIN : Giy haydi, yoksa zarar verecekler sana.
HALK : Daha dün aldık kehaneti, Apollo tapınağında
Son versin artık Orpheus, sevdiği için yas tutmaya
Yoksa bir felaket gelecektir Thrakia'nın başına.
1.KADIN : Kendine gel Orpheus, kendine gel! Düşmanların her geçen gün artıyor.
HALK : Tanrılar söylemiş işte, bu adam bir felaket getirecek bize!
2.KADIN : Bıçaklar bileniyor Orpheus, kılıçlar temizleniyor.
Kendine gel artık ve savun kendini!
HALK : Her gün ağıt yakıyor,
Geceleri bile susmuyor, uğursuz bir baykuş gibi,
Toprağın bile bereketi kaçtı.
Büyük felaketlerin geleceği belli.
Bu adam lanetler getirecek Thrakia'nın başına.
1.KADIN : Giy şunları Orpheus!
ORPHEUS : Kimsiniz siz? Kimsiniz?
1.KADIN : Lesbos'lu kadınlarız biz!
2.KADIN : Duyduk bir kadını nasıl sevdiğini.
1.KADIN : O kadın için yaktığın ağıtların,
Gezdi bütün Yunan illerini.
2.KADIN : Biz de duyduk acını,
Bir kadını böylesine yücelten bir erkeği,
Tanımak istedik
Paylaşmak istedik acılarını biz de.
1.KADIN : Ama gördük ki halkın, düşman kesilmiş sana,
Öldürmek istiyor seni.

Orpheus tamamen –baştaki gibi- zırhlarını giyinmiş bir hale gelir.

- 2.KADIN : Yardım etmek istiyoruz sana.
1.KADIN : Onlara karşı savunmalısın kendini.
ORPHEUS : *(Kadınları iter. Kadınlar yavaş yavaş geri çekilirler...)*
Rahat bırakın beni!
Bırakın! Şarkı söylemek istiyorum ben yalnızca.
Ağıtlar yakacağım Eurydike'min saçlarına
Güneşin atlarını çağırın, yıldızları parlatan
Bir daha göremeyeceğim gözlerine ağıtlar yakacağım

Ah, bereketli bir topraktı dudakları,
Gözleriyle yüzümü ışıttı.
Ve bin bir ses verirdi lirime
Yok şimdi o! Yok! Göremeyeceğim gözlerini!
Artık ne ayakta tutabilir beni
Gidin buradan, gidin.
Bırakın rahatça ağlayayım, iç çekeyim.
İki kez öldü benim sevgilim,
İki kez kaybettim ben Eurydike'yi,
Ah! Hangi tanrı anlar beni?
Hangi insan söndürebilir içimi?
Hiçbir şey istemiyorum sizden, gidin!
Rahat bırakın beni!

*Ağıt başlar... (Kalabalık'ın Orpheus'a darbeleri birebir olmayacaktır.
Aralarında mesafe bulunmaktadır. Kalabalık arkada, Orpheus önde...)
Orpheus ayakta güçlüklerle durmaktadır. Önce sırtından vurulur, sonra sağ
bacağından ve sol bacağından... Acı içinde dizlerinin üzerine çöker. Darbeler
devam eder ve Orpheus tamamen yıkılır. Ağıt devam eder.*

KORO : Yüreğimizde kanlı ateş! İçimizde garip güzün!
Bin sesli Orpheus,
Bin parçaya bölündü bugün.
ORPHEUS : Eurydike! Eurydike!
1.KADIN : Orpheus anlamadı bizi!
2.KADIN : Orpheus dinlemedi bizi!
1.KADIN : Eurydike'nin acısı yüreğine öyle sinmişti ki
Acıdan uyuşmuş bedeni,
Hissetmedi paramparça edilmesini.

Kadınlar Orpheus'u kaldırırlar. Şara götürürler.

ORPHEUS : Ben öldüm mü şimdi?
Hades'in ülkesine mi götürüyorsunuz beni?
KORO : Paramparça ettiler bedenini Orpheus!
Paramparça ettiler seni!
ORPHEUS : Niçin öldürmek istediler beni?

- Ben hiçbir şey yapmadım onlara!
- 1.KADIN : Sen bir şey yapsan da yapmasan da.
Halk verdi kararını.
- 2.KADIN : Halk dediğin tek bir adam değil ki,
Anlatamazsın kolay kolay derdini.
- 1.KADIN : Sen anlatmadın zaten,
Sen hiçbir şey anlatamadın onlara.
- 2.KADIN : Önce sanatına büyüdü dediler,
Medeia'nın sanatı gibi,
- 1.KADIN : Sonra da uyuşturuyor bizi dediler,
Sirenlerin yaptığı gibi.
- 2.KADIN : Ve sen sevdiğinin acısıyla yanarken,
Anlamadılar, senin ölümü kabullenemeyişini.
- 1.KADIN : Tanrılara saygısı olmayan,
Bir dinsiz yaptılar seni.
- 2.KADIN : Ama Orpheus halk böyledir, paramparça eder adamı önce,
- 1.KADIN : Sonra da oturup ağlar, pişman olur yaptıklarına.
- 2.KADIN : Şimdi Orpheus, senin ardından yas tutuyor bütün Thrakia.
- 1.KADIN : Bütün ozanlar seni anlatıyor.
- EURYDİKE : Orpheus! Bir efsanesin sen şimdi Thrakia dolaylarında.
- ORPHEUS : Eurydike! Bu senin sesin!
Demek ölmüşüm ben gerçekten de .
Demek artık kavuşacağım sana!
Demek yüzünü görebileceğim.
Neredesin Eurydike? Neredesin?
- EURYDİKE : Yalnızca bedenin öldü Orpheus!
Ama senin yüzün hala yeryüzünde!
Parçaladığında seni halk, başın ayrıldı bedeninden,
Ama başın! Bir mermer gibi dayandı darbelere.
Ve Thrakia'nın gözü dönmüş insanları,
Korktular, dokunamadılar yüzüne.

Orpheus'un başı öne eğilir.

- ORPHEUS: Demek hala ölmedim ben,
Demek hala bakamayacağım yüzüne.
- EURYDİKE : Ama Orpheus, yüzün hala yaşıyor senin.

İNADINA YAŞIYOR BAŞIN, HALA DUYULUYOR SESİN.
KORO : İNADINA YAŞIYOR BAŞIN, HALA DUYULUYOR SESİN.

Orpheus dirilir. Müzik altı. Eurydike, şarı taşımaya hazırlanır.

ORPHEUS : Öyleyse Eurydike, duy benim sesimi!
Kaybetmiş olmama rağmen bedenimi
Madem ki yaşıyor dilim,
Madem ki ölmedi benim sesim,
O halde duyacaksın sonsuza dek,
Dinleyeceksin ölümler ülkesinden bile benim sesimi.
Sana ait olan bu dilim inan bana hiç durmayacak!
Şarkılar söyleyecek, şiirler okuyacak!
Ve gün gelir de şayet, dinlerse beni insanlar,
Duymak isterse şarkılarımı, şiirlerimi,
Kehanetlerle donatacağım sözlerimin içini.
Anlatacağım onlara, görmek istemediklerini,
Sesimle bildireceğim onlara gerçekleri.
Ama yalnız geceleri, yalnızca geceleri senin için söyleyeceğim.
En güzel şarkılarımı göndereceğim dudaklarına.
Öp benim için onları, göğsüne bas, sarıl onlara!
Çünkü Orpheus ölmedi! İnadına yaşıyor!
İnadına yaşıyor hala!

- SON -

Mart - 2000